

עפ"ת (חיפה) 6774-01-16 - פאדי אגבאריה נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 6774-01-16 - פאדי אגבאריה נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 6774-01-16

פאדי אגבאריה

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[17.02.2016]

כבוד השופטת רונית בש

פסק דין

1. בפניי ערעור על גזר דין מיום 30.11.15 (להלן: גזר הדין), שניתן על ידי כב' השופטת רונה פרסון בבית משפט השלום בחדרה (להלן: בית משפט קמא) בתיק פל"א 51761-01-15. המערער הורשע בפני בית משפט קמא, על פי הודאתו, בעבירות שעניינן - נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961 (להלן: פקודת התעבורה), נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970. בית משפט קמא השית על המערער בגזר הדין את העונשים, כדלקמן: מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים, תוך הפעלת עונש של מאסר על תנאי בן 8 חודשים, שהושת בגזר הדין בתיק פל"א 5421-03-14, עונש שהושת על המערער ביום 8.12.14 (להלן: המאסר המותנה), לריצוי בחופף לעונש המאסר בפועל, כך שסך הכל ירצה המערער 8 חודשי מאסר בפועל, זאת בניכוי ימי מעצרו, מיום 21/1/15 עד ליום 22/1/15; מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור המערער עבירה של נהיגה בעת פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף לתקופה העולה על שנה אחת ויורשע בגינה; פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 18 חודשים בפועל; פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירה בה הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה ויורשע בגינה, תוך התקופה האמורה או לאחריה, וכן הושת על המערער קנס בסך 2,000 ₪. הערעור מופנה כלפי רכיב המאסר בפועל, שהושת בגזר הדין, תוך הפעלת המאסר המותנה.

גזר הדין

2. בית משפט קמא ציין בגזר הדין כי המערער יליד שנת 1983, נוהג משנת 2000 וכי צבר לחובתו 34 הרשעות תעבורה קודמות. בית משפט קמא הטעים כי מעיון בגיליון הרשעותיו הקודמות של המערער (ת/1) עולה, כי המערער צבר לחובתו, בין היתר, שתי הרשעות בגין עבירות של נהיגה בשכרות, הרשעות בעבירות שעניינן - נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, אי ציות לתמרורים, הרשאה לאחר לנהוג ללא רישיון נהיגה וכן הרשעות נוספות. עוד הוטעם בגזר הדין כי מעיון בגיליון הרשעותיו הפליליות של המערער עולה, כי למערער הרשעות בעבירות של החזקה, שימוש וסחר בסמים, עבירות בגין אף ריצה המערער עונשי מאסר בפועל לתקופות שונות.

3. מגזר הדין עולה כי בהינתן עונש המאסר המותנה, שריחף מעל ראשו של המערער ולבקשת בא כוחו, הופנה המערער לקבלת תסקיר שירות המבחן וביום 8.10.15 נערך התסקיר. בית משפט קמא ציין בגזר הדין את התרשמותו של שירות המבחן מהמערער ומנסיבות חייו, כמו גם את מסקנותיו והמלצותיו של שירות המבחן. ודוק, שירות המבחן ציין כי המערער הביע נכונות להשתלב בתהליך טיפולי של גמילה באופן ממושך ואינטנסיבי וכן כי התרשם שטיפול ייעודי ב"תחום ההתמכרויות" יפחית את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצד המערער. על כן, המליץ שירות המבחן בפני בית משפט קמא, להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד נגד המערער בצד הטלת צו מבחן למשך שנה, במהלכו יעקוב שירות המבחן אחר התקדמותו של המערער בהליך הטיפול.
4. כמצוות המחוקק, במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בחן בית משפט קמא את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי המערער וקבע כי מתחם הענישה ההולם בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה, כאשר נילוות לה עבירות נוספות של נהיגה ללא רישיון נהיגה וביטוח בתוקף, הוא- פסילה בפועל לתקופה שבין 6 חודשים עד 36 חודשים, ענישה הצופה פני עתיד, קנס כספי וכן מאסר בפועל במקרים המתאימים.
5. בית משפט קמא הטעים בגזר הדין כי המערער הרהיב עוז והתעלם מעונש הפסילה שנגזר עליו, זאת כאשר עונש של מאסר מותנה לתקופה של 8 חודשים, אשר נגזר עליו רק כחודש לפני ביצוע העבירות שבפנינו, מרחף מעל ראשו ואינו מרתיע אותו מלשוב ולנהוג בניגוד למצוות החוק ולהוראות בית המשפט. בית משפט קמא הטעים כי המערער לא היסס ועשה דין לעצמו, אחז בהגה וביצע את העבירות מושא כתב האישום ובכך הפגין זלזול וחוסר מורא מפני החוק ובית המשפט.
6. לאחר ששקל את מכלול נסיבות התיק שבפנינו, לרבות את טיעוני המאשימה, חומרת העבירות, עברו התעבורתי והפלילי של המערער ומאידך את האמור בתסקיר שירות המבחן, כמו גם את טיעוני ב"כ המערער באשר לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות של המערער ואת בקשת המערער להשתתף בהליך שיקומי, ביכר בית משפט קמא שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן להארכת עונש המאסר המותנה התלוי ועומד נגד המערער. בית משפט קמא קיבל בנקודה זו את טענת ב"כ המאשימה, כי הנסיבות המתוארות בתסקיר אינן מתיישבות עם המלצת שירות המבחן להארכת המאסר על תנאי, זאת בהינתן האמור בתסקיר, כי "במהלך האבחון הנוכחי עלה כי פאדי שותה אלכוהול על בסיס יומי, באופן הפוגע בתפקודו ומעלה את הסיכון לביצוע עבירות תעבורה על ידו".
7. לענין נסיבות ביצוע העבירה, לאחר ששמע את טיעוני המערער באמצעות בא כוחו ועיין באישורים הרפואיים אשר הוצגו בפניו, לא קיבל בית משפט קמא את הטענה כי המערער נאלץ לאחוז בהגה בעל כורחו וכי לא היו בפניו אלטרנטיבות אחרות על מנת להסיע את אשתו ובנותיו לקופת החולים.

8. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שקל בית משפט קמא את עברו התעבורתי המכביד של המערער, תוך שהדגיש, כי אין בעובדה שמדובר בעבירה ראשונה של נהיגה בזמן פסילה כדי לאיין את החומרה הגלומה בביצוע העבירות שבפנינו. עם זאת, לא התעלם בית משפט קמא מנסיבות חייו הלא קלות של המערער וכן מנסיבותיו המשפחתיות וממצבו הכלכלי, כמו גם מדברי המערער בפניו, לפיהם הוא מתחרט על מעשיו וברצונו לפתוח דף חדש. בית משפט קמא הטעים בגזר הדין, כי לא השתכנע שהמערער לא ישוב ויאחז בהגה בנסיבות דומות, בעיקר בשים לב לסמיכות בין מועד מתן גזר הדין בתיק בו הושת עונש הפסילה על המערער לבין מועד ביצוע העבירות בעניינו. בית משפט קמא מצא כי קיימת אצל המערער מסוכנות, אשר לא ניתן לאיינה בשלב זה אלא בהרחקתו של המערער אל מאחורי סורג ובריח.
9. בהינתן חומרת העבירות, סבר בית משפט קמא כי יש לגזור על המערער עונשים בעלי הרתעה משמעותית, זאת תוך הפחתת משקלן של נסיבותיו האישיות של המערער. לפיכך, בנסיבות העניין, קבע בית משפט קמא כי בעניינו של המערער אין מקום להאריך את המאסר המותנה. במסגרת השיקולים לקולא, התחשב בית משפט קמא אף בעובדת היות המערער עצור במעצר בית מיום הגשת כתב האישום והחליט להשית עליו את עונש המאסר בפועל, בחופף להפעלת עונש המאסר המותנה.
- נימוקי הערעור
10. המערער מקדים וטוען, כי בית משפט קמא טעה עת שהשית עליו עונש חמור ביותר והורה על הפעלת המאסר המותנה בן ה- 8 חודשים.
11. לטענת המערער, בית משפט קמא לא ייחס להודאתו ולחרטתו הכנה, כמו גם לשיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן, את המשקל הראוי בבוא לגזור את דינו של המערער. עוד טוען המערער כי טעה בית משפט קמא עת שדחה את המלצת שירות המבחן בדבר הארכת עונש המאסר המותנה, זאת לנוכח נסיבותיו האישיות של המערער והמאמצים הרבים שהשקיע בכדי להביא לשנינו באורחות חיו.
12. המערער מוסיף וטוען כי לא הייתה לו כל כוונה לזלזל בחוק ובקביעות בית המשפט, זאת במיוחד על רקע הודאתו בהזדמנות הראשונה, לקחת אחריות למעשיו והבעת חרטה עמוקה על ידו. לגופו של עניין, טוען המערער, כי נאלץ בעת הרלוונטית להסיע את אשתו שהייתה בהריון מתקדם ואת שתי בנותיו הקטנות לקופת החולים, לאור מצבן הבריאותי באותה שעה.
13. המערער מבקש לחדד את האמור בתסקיר שירות המבחן באשר לשילובו בהליך טיפולי ומטעים כי הופנה לטיפול ביחידה לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים בעיריית אום אל פחם וכן כי החל מיום 24.8.15, הוא מגיע באופן סדיר לפגישות פרטניות. כמו כן, מדגיש המערער, כי הביע נכונות להשתלב בכל מסגרת טיפולית שתוצע לו.
14. באשר לנסיבותיו האישיות, מציין המערער, כי הוא בן 32 ואב למשפחה. המערער מוסיף וטוען, כי שליחתו למאסר בפועל מאחורי סורג ובריח תפגע קשות בהליך שיקומו, וכן היא עלולה לסכל את כל המאמצים, שנעשו על ידו לעלות על דרך הישר. בנקודה זו מבקש המערער, כי בית המשפט יעדיף בעניינו את אינטרס השיקום על פני אינטרס ההרתעה וכן טוען המערער כי בעניינו מתקיימות הנסיבות המיוחדות בגין ראוי שלשיקומו יהא מעמד מרכזי בעת גזירת דינו.

15. המערער טוען כי בית משפט קמא חרג מרף הענישה המקובל בגין העבירות בהן הורשע, תוך שהוא חוזר ומדגיש את הודאתו בהזדמנות הראשונה ואת לקיחת האחריות על ידו לביצוע העבירות.
16. בהינתן נסיבותיו האישיות של המערער כמו גם נסיבות ביצוע העבירות, כמתואר לעיל, עותר המערער כי בית המשפט יקבל את ערעורו ויתערב ברכיב המאסר בפועל שהושת בגזר הדין, תוך אימוץ המלצת שירות המבחן בדבר הארכת עונש המאסר המותנה והימנעות משליחתו של המערער לריצוי עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, דבר אשר לדידו של המערער, יפגע בתוכנית השיקום שלו וברצונו להשתקם.
- טיעוני באי כוח הצדדים בדיון
17. ב"כ המערער חזר בדיון בפניי היום על האמור בהודעת הערעור, תוך שהוסיף וטען כי המערער אינו נוהג מיום 21/03/2014, בעטיה של פסילתו עד תום ההליכים בתיק קודם בו נגזר דינו של המערער ביום 08/12/2014. ב"כ המערער ביקש לציין כי למערער קמה במקרה דנן טענה הגנה מסוג צורך, אולם היא לא הועלתה בפני בימ"ש קמא בשלב של מתן התשובה לכתב האישום ולא נשמעו ראיות לביסוס הטענה הנ"ל. ב"כ המערער ציין כי המערער נאלץ בעת הרלוונטית להסיע את אשתו, שהייתה בהיריון מתקדם ואת שתי בנותיו לצורך קבלת טיפול רפואי, מה גם שהשוטרים עצרו את המערער, ליוו אותו, את אשתו ואת בנותיו לקופ"ח לצורך מתן טיפול רפואי. ב"כ המערער ציין כי האירוע ארע בשעות הבוקר - הצהריים, שאז כל אחיו של המערער לא נכחו בבית ולפיכך לא היה מי שיסיע בעת הרלוונטית את אשת המערער ואת בנותיו לקבלת טיפול רפואי. הוטעם כי לאשת המערער רישיון נהיגה, ואילו הייתה חשה בטוב, הייתה נוהגת ברכב בעצמה.
18. עוד נטען ע"י ב"כ המערער כי המערער השתחרר ממעצר בשנת 2011 ומאז הוא לא שב לכלא, זאת נוכח העובדה שהמערער הקים משפחה וחולל שינוי מהותי בחייו. כן נטען כי המערער הודה בהזדמנות הראשונה והביע חרטה כנה ואמיתית. בנוסף ציין ב"כ המערער, כי המערער נתון בגין התיק הנוכחי במעצר בית מלא מיום 22/01/2015, למעט יציאה ממעצר הבית לצורך השלמת ביצוע עבודות שירות ולמטרות נקודתיות. ב"כ המערער ביקש להעדיף, במקרה דנן, את הפן השיקומי, בציינו את חשיבותו של התסקיר הנערך ע"י גורם אובייקטיבי, כמו גם כי המערער ממשיך בהליך הטיפול וכיום, לטענת ב"כ המערער, נקי המערער משימוש באלכוהול וסמים. ב"כ המערער ציין כי אינטרס הציבור מחייב, במקרה זה, שלא לשלוח את המערער לכלא, בהינתן האמור לעיל ונוכח היותו המפרנס היחידי של משפחתו, המונה 3 בנות קטינות ואישה בהיריון. לפיכך, ובהינתן החשש שמא מצבו של המערער יתדרדר בכלא, ביקש ב"כ המערער לקבל את הערעור, לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד נגד המערער.

19. מנגד, ביקשה באת כוח המשיבה לדחות את הערעור בתיק זה, בהסתמך על פסיקה במסגרתה הושתה ענישה בדרך של מאסר בפועל על מי שהורשע בגין עבירות כגון דא. בנוסף לחומרת העבירות שבפנינו, הדגישה באת כוח המשיבה את הרשעותיו הפליליות של המערער, כמו גם את עברו התעבורתי המכביד. באת כוח המשיבה טענה, כי המערער ביצע את העבירות שבפנינו חודש וחצי בלבד לאחר שנגזר דינו בתיק קודם בגין עבירה של נהיגה בשכרות, בין היתר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, החל מיום 04/01/2015. הוטעם כי העבירות שבפנינו בוצעו שבועיים וחצי בלבד מתחילת מועד ביצוע עבודות השירות בתיק הנ"ל. לטענת באת כוח המשיבה, תסקיר שירות המבחן מהווה בגדר המלצה בלבד ואינו מהווה את שיקול דעתו של בית המשפט, מה גם שמהתסקיר עולה כי המערער שותה אלכוהול על בסיס יומיומי, דבר המגביר את מסוכנותו.

ב"כ המשיבה הטעימה כי בימ"ש קמא לא התעלם מנסיבות חייו הקשות של המערער והתחשב בכך שהמערער שהה במעצר בית, ולפיכך, הסתפק בעונש של 4 חודשי מאסר בפועל בלבד, תוך הטלת עונש המאסר המותנה בן ה-8 חודשים, שהופעל, בחופף. לטענת ב"כ המשיבה, יוכל המערער להשתלב בהליך טיפולי של גמילה במסגרת מאסרו. עוד נטען על ידי ב"כ המשיבה כי בימ"ש קמא דחה את טענת המערער, כי נהג בזמן פסילה מחמת אילוץ. לפיכך, כאמור, ביקשה ב"כ המשיבה לדחות את הערעור.

דיון והכרעה

20. המערער הורשע בפני בית משפט קמא בביצוע עבירות שעניינן נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, אשר בוצעו על ידו ביום 21.1.15. אין צורך להכביר במילים באשר לחומרת עבירות התעבורה בהן הורשע המערער, מה גם שעברו התעבורתי של המערער מוסיף נופך של חומרה להתנהלותו במקרה דנן. ודוק, לחובת המערער, בנוסף לעברו הפלילי הכולל בחובו 5 הרשעות קודמות בעבירות שמרביתן עבירות סמים, גם עבר תעבורתי מכביד (34 הרשעות תעבורה קודמות, לרבות הרשעות בעבירות תעבורה חמורות של נהיגה בשכרות, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ואי ציות לתמרוקים). זאת ועוד, המערער ביצע את העבירות שבפנינו חודש וחצי בלבד לאחר שהורשע בתיק קודם (תיק פל"א 5421-03-14) בביצוע עבירה של נהיגה בשכרות. יוטעם כי בתיק הקודם הנ"ל הושת על המערער המאסר המותנה בן ה-8 חודשים, שהינו כאמור בר הפעלה בענייננו, וכן הושת על המערער עונש של מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים בדרך של עבודות שירות, אותו החל המערער לרצות ביום 4.1.15, היינו שבועיים וחצי בלבד עובר לביצוע העבירות בהן הורשע על ידי בימ"ש קמא. התנהלותו הנ"ל של המערער מוסיפה, כאמור, נופך נוסף של חומרה לחומרת העבירות שבפנינו, עבירות אשר מגלמות בחובן סיכון פוטנציאלי של ממש למכלול המשתמשים בדרך.

21. נקבע ע"י כב' השופט רובינשטיין, כי "עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת [...] ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור" (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל - פסקה ז).

עוד נקבע, מפי כב' השופט לוי ברע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן (פסקה 5) כי:

- "נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב..".
22. בימ"ש קמא, ובצדק, דחה בגזר דינו את טענת המערער, כי פעל בעת הרלוונטית מתוך אילוף, זאת כהאי לישנא: "... לאחר ששמעתי את טיעוני הנאשם באמצעות בא כוחו ועיינתי באישורים הרפואיים אשר הוצגו בפני, לא שוכנעתי כי הנאשם נאלץ לאחוז בהגה בעל כורחו, וכי לא היו בפניו אלטרנטיבות אחרות על מנת להסייע את אשתו ובנותיו לקופת החולים".
- טענתו הנ"ל של המערער לא הוכחה, כנדרש, במסגרת הדיון בפני בימ"ש קמא, דבר המביא לידי מסקנה כי ייתכן שעמדו בעת הרלוונטית לרשות המערער ובני משפחתו אפשרויות נוספות להסעת אשת המערער ובנותיו לקופת חולים, דבר שכאמור לא זכה לבירור ראייתי מספק.
23. עוד אציין, לחובת המערער, כי מתסקיר שירות המבחן שהונח, כאמור, בפני בימ"ש קמא, עולה כי המערער ממשיך לשתות אלכוהול על בסיס יומי, באופן הפוגע בתפקודו ומגביר את רמת הסיכון לכך שהמערער ישוב ויבצע עבירות תעבורה. כידוע, מעמדו של שירות המבחן הוא כשל גוף ממליץ והמלצותיו אינן מחייבות את בית המשפט ובוודאי שאין כובלות את שיקול דעתו בשלב גזירת העונש (בש"פ 267/11 מדינת ישראל נ' ברמוחה (13.1.2011)). נקודת מבטו של שירות המבחן צריכה להיות שיקום הנאשם, והוא אינו נדרש למכלול שיקולי הענישה עליהם מופקד בית המשפט כדוגמת שיקול הגמול וההרתעה (ראו: רע"פ 2423/15 גולדנברג נ' מדינת ישראל (8.4.15)).
34. לפיכך, ובהינתן הטעמים לחומרה הנזכרים לעיל, הרי שצדק בימ"ש קמא עת שהחליט שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן ושלא להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד נגד המערער.
- יודגש כי בימ"ש קמא התחשב בכך שהמערער היה נתון במעצר בית, במשך תקופה ממושכת, זאת בכך שהחליט להפעיל את המאסר על תנאי התלוי ועומד נגד המערער, בחופף לעונש המאסר בפועל שהושת עליו בגזר הדין.
35. נוכח כל האמור לעיל, ומבלי להתעלם מנסיבותיו האישיות של המערער, הנני בדעה כי עונש המאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים, שהושת על המערער, תוך הפעלת עונש המאסר המותנה בן ה- 8 חודשים בחופף לעונש הנ"ל, אינו חמור כלל ועיקר וברי כי אינו סוטה ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים באופן המצדיק התערבות ברכיב ענישה זה של ערכאת הערעור.
36. סיכומי של דבר, הערעור נדחה.
- המערער יתייצב בימ"ר קישון ביום 1.3.16 בשעה 10:00 לתחילת ריצוי מאסרו, כשברשותו תעודת זהות, שעד אז ימשיכו לחול תנאי השחרור בהם נתון המערער עד כה.
- ניתן היום, ח' באדר א' תשע"ו, 17/02/2016, בנוכחות בא כוח המערער, המערער בעצמו ובאת כוח המשיבה.